

Kas autovadītājiem jāzina par Bonus – Malus

Katra autoīpašnieka Bonus – Malus klase tiek aprēķināta izrietot no apdrošināšanas dienu skaita, kuru nosaka, ņemot vērā apdrošināšanas līgumu spēkā stāšanās un beigu datumu, un izraisīto ceļu satiksmes negadījumu (CSNg) skaitu pēdējo 11 gadu laikā. Izrietot no abiem parametriem, katram autoīpašniekam tiek noteikta riska pakāpe jeb Bonus – Malus klase. Lai gan Bonus – Malus ir galvenais parametrs, kas tiek ņemts vērā aprēķinot OCTA cenu, autovadītāju vidū valda daudz stereotipu un mītu par to, kā Bonus – Malus klase tiek aprēķināta un kādi faktori to var ietekmēt.

Lai izprastu autovadītāju informētību par Bonus – Malus klasēm un to ietekmējošajiem faktoriem, LTAB ir veicis pētījumu. Iegūtie dati liecina, ka tikai 34 % autovadītāju var pateikt, ka pirmreizēji iegādājoties transportlīdzekli tiek piešķirta 6 Bonus – Malus klase. Savukārt 35 % respondentu uzskata, ka Bonus – Malus klase tiek aprēķināta transportlīdzeklim nevis tā īpašniekam. Pētījuma rezultāti uzskatāmi liecina, ka autovadītāji ir informēti par Bonus – Malus sistēmu un to, ka tas ir viens no galvenajiem kritērijiem pēc kā tiek aprēķināta OCTA cena. Tomēr tiklīdz tiek uzdoti padziļināti jautājumi, piemēram, kāda Bonus – Malus klase tiek piešķirta autoīpašniekam pirmreizēji iegādājoties mašīnu, autovadītājiem ir sarežģīti sniegt atbildi.

„Ikdienas darbā esam novērojuši, ka autovadītāji bieži kļūdās jautājumos par Bonus – Malus, pirmkārt jau jautājumā – kam tiek rēķināta Bonus - Malus klase, jo ne visi ir informēti, ka tā tiek piešķirta autoīpašniekam nevis vadītājam. Arī citos jautājumos autovadītāji vadās pēc ļoti subjektīviem kritērijiem. Piemēram, tiek uzskatīts, ka, ja kaimiņam ir tādas pašas markas un gada auto, tad Bonus – Malus klasēm ir jābūt vienādām. Tas pats attiecas, ja auto īpašniekiem ir līdzīgs braukšanas stāžs. To spilgti arī attaisno pētījuma dati. Tāpēc vēlos atgādināt, ka katra autoīpašnieka vēstures dati tiek analizēti pēc diviem parametriem: CSNg skaits un apdrošināšanas dienu skaits. Autoīpašnieka vai autovadītāja braukšanas pieredze, auto marka vai krāsa netiek ņemta vērā aprēķinot Bonus – Malus klasi. Šādus parametrus var ņemt vērā apdrošinātāji, kuri bez Bonus – Malus klases, aprēķinot OCTA cenu, var vērtēt vēl citus riska parametrus”, skaidro LTAB valdes priekšsēdētājs Juris Stengrevics.

Jautājumi, kuros autovadītājiem rodas vislielākās neskaidrības.

Ja autoīpašniekam pieder vairāki transportlīdzekļi

Ja vienam transportlīdzekļa īpašniekam pieder vairāki vienas kategorijas transportlīdzekļi piemēram, vieglās automašīnas, tad visiem spēkratiem tiek piemērota viena un tā pati Bonus – Malus klase. Savukārt, ja ar vienu no transportlīdzekļiem tiks izraisīts CSNg, tas ietekmēs visu, šīs kategorijas automašīnu Bonus – Malus klasi. Turpretim, ja autoīpašniekam pieder vairāki dažādu kategoriju transportlīdzekļi,

piemēram, gan vieglās automašīnas, gan kravas auto, tad Bonus - Malus klases var atšķirties un katras kategorijas transportlīdzeklim būt cita.

Kas notiek transportlīdzekļu maiņas gadījumā

Nomainot transportlīdzekli pret tādas pašas kategorijas spēkratu, tās īpašniekam tiks piešķirta iepriekšējā Bonus – Malus klase. Tas attiecas arī uz gadījumiem, ja atšķiras iepriekšējās un jaunās mašīnas izdošanas gads un marka. Savukārt, ja vieglā transportlīdzekļa vietā tiek iegādāts citas kategorijas, piemēram, kravas, tad mainīsies arī Bonus – Malus klase. Būtiski atzīmēt, ka Bonus – Malus klase nekad netiek pārmantota no iepriekšējā transportlīdzekļa īpašnieka. Arī pārdodot auto, ar kuru izraisīts CSNg, un nopērkot tā vietā jaunu (tādas pašas kategorijas auto), netiek piešķirta jauna Bonus - Malus klase.

Kā Bonus – Malus klasi ietekmē ceļu satiksmes negadījumi

Bonus – Malus klasi ietekmē jebkurš CSNg, kā rezultātā nodarīti zaudējumi citas personas mantai vai veselībai, neatkarīgi no tā, vai CSNg tiek noformēts ar Saskaņotā paziņojuma palīdzību vai izsaucot Ceļu policiju. Tas attiecas arī uz CSNg, kurus ir izraisījusi cita persona, kurai ir uzticēts lietot spēkratu. Piemēram, ja automašīnas īpašnieks ir vīrs, bet ceļu satiksmes negadījumu ar automašīnu, kas reģistrēta uz vīra vārda ir izraisījusi sieva, konkrētais CSNg ietekmēs vīra Bonus – Malus klasi, jo tā tiek piemērota transportlīdzekļa īpašniekam.

Gadījumā, ja CSNg rezultātā tiek noteikta dalītā atbildība, Bonus – Malus samazinājums tiks piemērots visiem transportlīdzekļa īpašniekiem.

Informāciju sagatavoja:

LTAB sabiedrisko attiecību konsultante

Inese Lukaševska

Tālr: +371 25809161,

E-pasts: Inese@olsen.lv